Europa-Parlamentet
2019-2024

Kultur- og Uddannelsesudvalget

2023/2002(INI)

27.9.2023

UDKAST TIL BETÆNKNING

om gennemførelse af programmet Erasmus+ 2021-2027
(2023/2002(INI))

Kultur- og Uddannelsesudvalget

Ordfører: Milan Zver

PR_INI_ImplReport

INDHOLD

Side

BEGRUNDELSE – RESUMÉ AF FORHOLDENE OG KONKLUSIONER 3

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 11

BEGRUNDELSE – RESUMÉ AF FORHOLDENE OG KONKLUSIONER

1. Indledning

Formålet med denne gennemførelsesbetænkning er at vurdere og evaluere gennemførelsen af Erasmus+-programmet for perioden 2012-2027 ud over at identificere god praksis og håndtere eventuelle udfordringer i programmet.

Som led i denne foreløbige evaluering vurderes programmets samlede effektivitet og præstation, herunder nye initiativer og gennemførelsen af inklusions- og forenklingsforanstaltninger.

Ordføreren har indsamlet oplysninger og udarbejdet denne gennemførelsesbetænkning efter intensive høringer af en lang række af interessenter. Resultaterne bygger primært på følgende skriftlige kilder:

• resultaterne af en spørgeundersøgelse blandt nationale Erasmus+-agenturer i de lande, der kan deltage i Erasmus+-programmet for 2021-2027

• resultaterne af en spørgeundersøgelse blandt en bredere vifte af interessenter, der er involveret i Erasmus+-programmet for 2021-2027.

Ordføreren gjorde endvidere brug af undersøgelser om evaluering af den tidlige gennemførelse af programmet, der var bestilt af Temaafdelingen for Struktur- og Samhørighedspolitik og Europa-Parlamentets Forskningstjeneste.

Ud over ovennævnte undersøgelser blev der i juni og juli 2023 afholdt møder mellem skyggeordførerne og nationale agenturer og interessenter fra paneuropæiske organisationer for at drøfte gennemførelsen af programmet.

Ordføreren har været i regelmæssig bilateral kontakt med et stort antal interessenter fra alle programmets sektorer for at indsamle yderligere oplysninger. Han havde også møder med repræsentanter for Kommissionens Generaldirektorat for Uddannelse og Kultur (GD EAC) og Forvaltningsorganet for Undervisning, Audiovisuelle Medier og Kultur (EACEA).

Endelig så ordføreren også på centrale kommissionsdokumenter, herunder de årlige arbejdsprogrammer for gennemførelsen af Erasmus+.

Trods alle bestræbelser på at indhente de relevante oplysninger med støtte fra Europa-Parlamentets administration er ordføreren udmærket klar over, at han ikke kunne foretage en sammenhængende kvantitativ og kvalitativ vurdering af Erasmus+ efter mindre end tre års programgennemførelse. Der skal medtages yderligere oplysninger i den resterende programperiode for at få et fuldstændigt billede. Dette vil være altafgørende i forbindelse med evalueringen af den endelige virkning af Erasmus+ 2021-2027.

Følgelig er formålet med denne gennemførelsesbetænkning at give et overblik over gennemførelsen af programmet i løbet af de to og et halvt år, det har eksisteret. Den illustrerer mulighederne og de vigtigste udfordringer og foreslår forbedringer for de resterende fire og et halvt år af programmets levetid. Konklusionerne og henstillingerne bør indgå i

Kommissionens midtvejsevalueringsrapport, der skal foreligge inden udgangen af 2024. Betænkningen giver også nogle idéer til udformningen af den fremtidige programperiode.

2. Programmets oprindelse og struktur

Det oprindelige Erasmusprogram var et internationalt udvekslingsprogram for studerende, der har eksisteret siden 1987 til støtte for uddannelse. Det har undergået flere ændringer, hvor hver fase bygger på succeser og erfaringer fra de foregående faser. I programmeringsperioden 2014-2020 blev Erasmus en central komponent i det nye Erasmus+-program.

Erasmus+-programmet omfatter forskellige områder inden for uddannelse, ungdom og idræt, og det fremmer internationalt samarbejde og mobilitet gennem forskellige nøgletiltag og finansieringsmekanismer. Det støtter også initiativer såsom Europauniversiteter, erhvervsekspertisecentre, DiscoverEU og initiativet vedrørende det europæiske studiekort.

Det giver unge – hovedsagelig studerende, elever og lærlinge — forskellige muligheder for at studere, uddanne sig og arbejde i udlandet. Der er også muligheder for voksenstuderende og undervisningspersonale.

Erasmus+-programmet for 2021-2027 har bevaret den samme struktur som sin forgænger, men det har styrket sine prioriteter på fire områder: i) inklusion og mangfoldighed; ii) digital omstilling; iii) miljø og bekæmpelse af klimaændringer iv) deltagelse i det demokratiske liv, fælles værdier og aktivt medborgerskab.

Overordnet set er programmets struktur udformet med henblik på at fremme samarbejde, mobilitet, innovation og politiske reformer over hele linjen. Det har spillet en vigtig rolle med hensyn til at styrke det europæiske samarbejde og fremme den internationale forståelse gennem udvekslinger på uddannelsesområdet og tværkulturel læring. Som sådan er det et af EU's flagskibsprogrammer og nyder en høj grad af anerkendelse og popularitet blandt borgerne i og uden for Europa.

3. De vigtigste konklusioner og henstillinger

3.1 Indledende bemærkninger

Målet for Erasmus+-programmet er for årene 2021-2027 at nå op på 12 millioner deltagere. Programmet har stor betydning som et centralt instrument til opbygning af et europæisk uddannelsesområde og støtte for gennemførelsen af den europæiske strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde. Dets underliggende sektorrelaterede dagsordener fremmer samarbejdet om ungdomspolitikken under EU-strategien for unge 2019-2027 og udvikler den europæiske dimension i idræt.

Starten på det nuværende program viste sig at være vanskelig, da den begyndte med en forsinkelse af godkendelsen af den flerårige finansielle ramme og dermed af selve Erasmus+-forordningen. Dette blev efterfulgt af covid-19-udbruddet og en generelt vanskelig økonomisk situation, der blev forværret af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, og som også forårsagede høje inflationsrater i hele Europa. Alt dette medførte hidtil usete udfordringer for Erasmus+-aktiviteterne. Det er en generel opfattelse blandt de institutioner, der deltager i gennemførelsen af Erasmus+, at der mangler fleksibilitet, hvilket kom til udtryk under covid-19-krisen, navnlig fra EACEA's side. Europa-Kommissionens og EACEA's foranstaltninger

til tilpasning til krisen i Ukraine værdsættes, men mange institutioner tilkendegav et klart synspunkt om, at der kunne være gjort mere, og at der var lettere adgang til nationale finansieringskilder end Erasmus+-finansiering.

3.2 Programmets størrelse og rækkevidde

Interessen for programmet er meget høj og ligger i øjeblikket på samme niveau som før covid-19-pandemien. Med undtagelse af voksenuddannelse er efterspørgslen efter mobilitets- og samarbejdsaktiviteter langt større end de muligheder, der er til rådighed;

Det var vanskeligt at gennemføre mobilitetstiltag under covid-19, og det første år, dvs. 2021 var der derfor behov for tilpasninger i form af reduktion af finansieringen til mobilitet (nøgleaktion 1) og øget finansiering til samarbejds- og innovationspartnerskaber (nøgleaktion 2). Det var vigtigt, at Erasmus+ ikke blev suspenderet eller indstillet under pandemien;

Selv under pandemien fandt fysiske mobilitetsaktiviteter stadig sted i betydeligt omfang. Kommissionen og de nationale kontorer gav mulighed for større fleksibilitet. Lærende og undervisningspersonale var også villige til at ændre deres oprindelige planer, og trods udsættelser fortsatte de med at rejse. Dette blev ledsaget af øget virtuel og blandet læring (e-læring/fjernlæring) og opbygning af en infrastruktur for digitaliserede læringsmuligheder – noget, der kunne have taget meget længere tid at opnå uden pandemien;

Der er endnu ikke gjort tilstrækkeligt opmærksomt på mobilitet blandt voksne lærende som en ny mulighed, og udbredelsen er forholdsvis lav. Antallet er imidlertid steget fra 2022 til 2023, og efterspørgslen i 2024 forventes at matche mulighederne.

Ungdomsaktiviteter synes at tiltrække stor interesse. Hindringerne for at deltage er dog stadig meget betydelige i betragtning af kombinationen af komplicerede administrations- og ansøgningsprocedurer for små ansøgerorganisationer og uformelle ungdomsgruppers manglende evne til at ansøge;

Samtidig understreger resultaterne af høringerne i forbindelse med denne rapport, at Erasmus+-programmet faktisk er blevet meget populært og uden tvivl et af de mest succesrige europæiske brands.

3.3 Anerkendelse og overførsel af meritter

Ifølge en undersøgelse fra netværket af Erasmus-studerende rapporterede næsten en tredjedel af respondenterne, at de ikke havde fuld meritanerkendelse, hvilket er langt fra de mål, der er fastsat i Erasmus-chartret for videregående uddannelse. Ordføreren anmoder derfor Kommissionen om at arbejde hen imod større anerkendelse af merit optjent under mobilitetsperioder, hvilket vil gøre det lettere for studerende at overføre meritter mellem institutioner og sikre den akademiske værdi af deres erfaringer. Desuden bør gennemførligheden af og behovet for en "fælles europæisk grad" undersøges.

3.4 Væsentlige strukturer og træk

Det nuværende program er baseret på samme tilgang som det tidligere program for

klyngeaktiviteter under nøgletiltag (nøgletiltag 1 – Enkeltpersoners læringsmobilitet, nøgletiltag 2 – Samarbejde mellem organisationer og institutioner, nøgletiltag 3 – Støtte til politikudvikling og samarbejde) plus Jean Monnet-tiltag. Tilgangen med nøgleaktioner gælder nu også for idræt i modsætning til det tidligere program. Erasmus+-programmets tre nøgletiltag er veletablerede og accepteres af de forskellige lokalsamfund inden for uddannelse, ungdom og idræt.

3.5 Programmets prioriteter og indvirkning

Individuel mobilitet er fortsat et centralt element i Erasmus+. Mobilitetstiltag nyder stor popularitet og modtager positiv feedback om de fleste aspekter, men der er plads til forbedring med hensyn til klarhed i finansieringsreglerne og forbedring af programforvaltningen, navnlig via digitale værktøjer. Ændringer i tilskudsaftalen bør være en prioritet i programmets anden fase for at sikre, at alle deltagere modtager deres tilskud, inden de påbegynder deres mobilitetsophold. I øjeblikket dækker tilskud fra Erasmus+ ikke fuldt ud de ekstraomkostninger, der er forbundet med at studere i udlandet. Finansieringen af uddannelse inden for den flerårige finansielle ramme bør øges, så det er muligt at nå det fastsatte mål om bred adgang til mobilitet af høj kvalitet og holde trit med stigningerne i de faktiske mobilitetsomkostninger. Desuden er DiscoverEU blevet en veletableret aktivitet, der er let at få adgang til, og som efterspørges højt af de unge;

Med hensyn til at nå ud til den brede offentlighed i Europa er læringsmobilitet den mest effektive aktivitet, når man ser på antallet af enkeltpersoner. Det samme gør sig gældende for opnåelse af valuta for pengene. Mindre partnerskaber når også ud til mange individuelle deltagere. Dette bliver tydeligt, når man ser på projektrapporter og lytter til feedback fra projektiværksættere.

Ved første øjekast synes en programstruktur med nogle få nøgletiltag at være ligetil og letforståelig. Alle tiltag består imidlertid af deltiltag med en stor grad af varietet inden for hvert enkelt tiltag. Dette gør programmet relativt komplekst og vanskeligt at forstå for målgrupperne. Det gør også forvaltningen af programmet til en udfordring;

Inklusion og mangfoldighed
Erasmus+ lægger stor vægt på at fremme inklusion, mangfoldighed og lige muligheder for alle deltagere med henblik på at overvinde eventuelle hindringer i forbindelse med deres baggrund, socioøkonomiske status, evner eller andre karakteristika. I forbindelse med projekter og aktiviteter tilskyndes der til at fjerne hindringer for deltagelse og fremme social samhørighed:

Den største enkeltstående hindring for at opnå inklusion er det utilstrækkelige tilskudsniveau. Strategier skal videreudvikles for at sikre, at underrepræsenterede grupper, herunder personer med handicap og personer fra marginaliserede samfundsgrupper, har effektiv adgang til Erasmus+-muligheder;

Europa-Parlamentet anser inklusion for at være af central betydning; det fokuserer især på den støtte, der ydes til dårligt stillede grupper for at lette deres deltagelse. Parlamentet anmoder om specifikke oplysninger om deltagernes socioøkonomiske baggrund og de finansielle konsekvenser af handicap. På nuværende tidspunkt foreligger der ikke sådanne data på grund af manglen på velfungerende IT-værktøjer og det forhold, at det stadig er for tidligt, at

projekter er blevet gjort færdige;

Grøn og digital omstilling:
Erasmus+ har et stærkt og legitimt fokus på fysisk mobilitet, der skal afvejes i forhold til klimaændringer. Det står klart, at der er taget skridt til at øge antallet af grønne rejser, og at der er højere takster til rådighed for mere miljøvenlige rejseformer.

Ordføreren glæder sig over bestræbelserne på at skabe en digital omstilling, navnlig ved at intensivere indsatsen for at fremme "Erasmus uden papirer" og det "europæiske studiekort". Det er særlig vigtigt at knytte programforvaltning og enkeltpersoners deltagelse til eID-initiativet. Gennemførelsen sker imidlertid ikke efter den oprindeligt planlagte hastighed. Ordføreren anmoder Kommissionen om at styrke de digitale processer, procedurer og værktøjer og forbedre interoperabiliteten mellem de forskellige værktøjer, der er til rådighed.

Fremme af unges deltagelse og demokratiske værdier
Erasmus+ har til formål at sætte unge i stand til at engagere sig aktivt i deres lokalsamfund, deltage i beslutningsprocesser og bidrage til at opbygge en stærk følelse af demokratiske værdier og aktivt medborgerskab. Projekter skal fremme kritisk tænkning, mediekendskab og unges deltagelse i demokratiske processer

Forskning viser, at deltagelse i Erasmus+ fremmer en bedre forståelse af og støtte til europæiske værdier. Ifølge en undersøgelse fra ESN identificerer de fleste studerende sig mere som globale borgere og med EU efter deres Erasmus+-oplevelse uden at miste deres identifikation med deres lande og regioner. Aktivt medborgerskab og deltagelse i det demokratiske liv er en af programmets nye prioriteter, da nøgleaktion 2 vil lægge større vægt på "fælles værdier, aktivt medborgerskab og deltagelse", men fremskridtene kan endnu ikke ses. Overordnet set mangler Erasmus+-tiltag i høj grad at opnå en systemisk indvirkning inden for undervisning i medborgerkundskab. Det vil bidrage til at nå de mål, der er fastsat i den europæiske strategi for universiteter at gøre aktivt medborgerskab til en prioritet i erfaringer med læringsmobilitet inden for videregående uddannelse. Det vil også udgøre en integreret del af programmets horisontale prioriteter for inklusion og deltagelse i det demokratiske liv. Erasmus+ bør også fremme valget til Europa-Parlamentet i 2024 og motivere deltagelsen.

3.6. Budget

Det anslåede samlede budget, der er til rådighed for 2021-2027, er på 26,51 mia. EUR bestående af 24,57 mia. EUR i løbende priser og et supplerende beløb på 1,938 mia. EUR i løbende priser fra Kommissionens indtægter fra bøder. Størstedelen af budgettet (op til 83 %) er øremærket til uddannelse. Sammenlignet med det foregående program er budgettet for Erasmus+ næsten fordoblet, hvilket uden tvivl er en velkommen udvikling, selv om den tredobling, som Europa-Parlamentet oprindeligt havde anmodet om, ikke er opnået. Fordoblingen af budgettet er imidlertid faldet sammen med en stigende inflation;

Ordføreren foreslår, at de årlige budgetbevillinger burde have været fordelt mere jævnt over programårene, navnlig til veletablerede aktiviteter;

Det kan også bemærkes, at antallet af ungdomsorganisationer, der modtager centraliserede Erasmus+-tilskud, som forvaltes direkte af EACEA, er faldet i den nuværende programmeringsperiode.

Det bør bemærkes, at idrætssektoren råder over meget begrænsede midler, hvilket begrænser anvendelsesområdet for mobilitet, udviklingen af innovation og det tværnationale samarbejde. Der skal også sikres synergier med EU4Health-programmet for 2021-2027.

Det budget, der er til rådighed for tiltag inden for voksenlæring og -uddannelse, bliver stadig mere uforudsigeligt. Det nuværende samlede beløb og den andel, det udgør – 5,8 % af det samlede budget til uddannelse – er ikke tilstrækkeligt til at opnå en deltagelse på 60 % af voksne i voksenlæring og -uddannelse senest i 2030. Dette er på baggrund af manglen på strukturel finansiering til voksenlæring og -uddannelse på nationalt og regionalt plan i Europa, hvilket fører til en høj grad af afhængighed af EU-projektfinansiering.

3.7 Forvaltning af programmet

For at imødegå tidligere kritik af, at programmet er alt for bureaukratisk, indføres der med Erasmus+ 2021-2027 en række forenklingsforanstaltninger, som f.eks. forslag i to faser, faste beløb og mindre partnerskaber, som alle er blevet hilst velkommen af interessenterne. Der har været en markant indsats for at skabe klarhed om formålet med indkaldelserne og om formidlingen af disse indkaldelser.

Set fra støttemodtagernes og de nationale kontorers synspunkt er der imidlertid en række mangler. Eksempler herpå er den besværlige registreringsproces, de besværlige ansøgningsformularer at udfylde og andre processer, der kræver mange detaljer, som det er vanskeligt for mindre enheder og enkeltpersoner at levere uden særlig støtte.

Desuden hæmmer manglen på støtte eller vejledning fra centralt niveau til de nationale agenturer evaluerings- og rapporteringsprocesserne og fører til uoverensstemmelser mellem de nationale agenturer. Frem for alt er IT-værktøjer et problem.

Anmodningen om "løbende rapportering" er meget besværlig for støttemodtagerne og tager værdifuld tid fra projektgennemførelsen. Dette krav bør tages op til fornyet overvejelse i den resterende programmeringsperiode og det fremtidige program.

Ordføreren anbefaler derfor kraftigt en lempelse af de administrative krav på alle niveauer og i alle faser, herunder ansøgningsfasen. Den nuværende situation forhindrer klart små støttemodtagere i at ansøge i forbindelse med nøgletiltag 1, f.eks. ungdomsudvekslinger, og nøgletiltag 2, mindre partnerskaber, som specifikt er rettet mod mindre organisationer;

IT-anliggender
På trods af programmets centrale prioritet om digitalisering programmet sker udviklingen af de digitale værktøjer, der er planlagt til at støtte programmets gennemførelse, meget langsommere end forventet, hvilket har en negativ indvirkning på deltagelsen i og gennemførelsen af programmet. Det hindrer også den nødvendige dataindsamling og -overvågning og udgør i sidste ende en stor omdømmemæssig risiko for programmets overordnede omdømme.

Ordføreren opfordrer indtrængende Kommissionen til at sikre, at de eksisterende digitale værktøjer og systemer, der anvendes til forvaltning og gennemførelse af programmet, er brugervenlige. Disse bør fungere korrekt og i fuldt omfang. Han opfordrer indtrængende Kommissionen til hurtigst muligt at tackle de alvorlige vedvarende problemer med IT-værktøjer inden for rammerne af Erasmus+ og til at afprøve dem i tilstrækkeligt stort omfang,

inden de gennemføres. Han bemærker også, at der er lignende problemer med IT-værktøjer i andre EU-finansierede programmer, herunder Det Europæiske Solidaritetskorps og Et Kreativt Europa.

3.8 Samarbejde og synergier

EU har arbejdet aktivt på at styrke samarbejdet og skabe synergier mellem Erasmus+ og andre EU-initiativer, -programmer og -finansieringsinstrumenter. Disse bestræbelser har til formål at maksimere virkningen og effektiviteten af EU's investeringer i uddannelse, ungdom, forskning, innovation og regional udvikling. Der er dog betydelige muligheder for forbedringer, og det er nødvendigt at lette programmernes interoperabilitet både på nationalt og centralt plan (Europa-Kommissionen). Der er også behov for at forbedre forbindelsen mellem centraliserede og decentraliserede tiltag inden for programmet.

3.9. Samarbejde mellem Europa-Kommissionen, forvaltningsorganet (EACEA) og nationale agenturer

EACEA er ansvarligt for størstedelen af den centraliserede forvaltning. For at gennemføre projekter (f.eks. alliancer mellem Europauniversiteter) er der behov for god kommunikation og koordinering mellem EACEA og de nationale kontorer. Dette indtil videre ikke tilfældet. I 2023 undertegnede EACEA og de nationale agenturer et aftalememorandum, men dette har endnu ikke ført til nogen forbedring. Mere koordinering på tværs af de nationale agenturer under Kommissionens styring og overvågning vil forbedre ensartetheden i fortolkningen af reglerne på tværs af de nationale agenturer og bidrage til at forbedre standardiseringen og kvaliteten af evalueringerne. Kommissionen bør sikre, at de nationale agenturer og deres evaluatorer har en klar forståelse af forskellen mellem tilskud til projekter og driftstilskud. Det er tydeligt, at det kapacitetsopbyggende mål for driftstilskud, der adskiller dem fra tilskud til projekter, ikke er rigtig forstået.

3.10 Initiativet Europauniversiteter

Den centrale betydning af initiativet Europauniversiteter har på nationalt og institutionelt plan fremmet en større opmærksomhed på og dialog om at fjerne de resterende hindringer for internationalt samarbejde inden for videregående uddannelse. Nogle medlemsstater har allerede foretaget længe ventede lovgivningsmæssige ændringer, som vil være til gavn ikke blot for de alliancer, der deltager i initiativet, men også for andre former for samarbejde og videregående uddannelsesinstitutioner uden for eksisterende alliancer. Ikke desto mindre bør der undgås en hurtig procedure for finansiering af eksisterende alliancer for at sikre et rimeligt og retfærdigt system for alle.

Videreudviklingen af Europauniversiteterne bør baseres grundigt på den kommende særskilte evaluering af initiativet og på grundlag af en solid overvågningsramme for at bygge videre på, hvad der har fungeret godt, og gøre status over, hvad der ikke har fungeret godt. Det vil være nødvendigt at revurdere og justere de samlede mål, som der bliver stadigt flere af.

Europauniversiteterne bør støttes og udvikles yderligere under Erasmus+. Dette bør dog ikke ske på bekostning af andre former for samarbejde, der har lige så stor betydning for at støtte målrettet innovation og udvikling af praktiske løsninger, og som støtter videregående

uddannelsesinstitutioners bredere deltagelse i Erasmus+.

4. Konklusion

Blandt de stærke sider ved Erasmus+ 2021-2027 er dets overordnede position som et program, der har stået sin prøve (mere end 35 år, hvis vi tæller Erasmus med), og nu er blevet et globalt anerkendt brand. Ordføreren insisterer derfor på, at den visuelle branding af Erasmus+ skal bevare en klar forbindelse til EU.

Fordelene ved Erasmus+ rækker langt ud over formel uddannelse. Generelt giver deltagelse i programmet en lang række fordele, fra personlig vækst og kulturel berigelse til øget beskæftigelsesegnethed, en mere afbalanceret uddannelse og et mere sammenkoblet og inklusivt Europa. Programmet gør det muligt for deltagerne at etablere netværk og danne varige venskaber med ligestillede uden for deres nærmeste kreds

Det er klart, at det store potentiale, der ligger i Erasmus+, kræver tilstrækkelig finansiering i fremtiden, for at det kan fortsætte med at have en vidtrækkende indvirkning på enkeltpersoner og samfund i og uden for Europa;

Resultaterne af Parlamentets evaluering viser, at det er afgørende for programmets fremtidige succes, at tekniske spørgsmål ikke undergraver dets effektivitet, og at der er et presserende behov for yderligere forenkling af programmet.

Den kommende midtvejsevaluering af FFR forventes afsluttet inden udgangen af 2024 og forventes at give yderligere indsigt i det nuværende programs resultater og mangler.

Erasmus+ skal først og fremmest være et program, der er tæt på borgerne og tilgængeligt for alle.

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om gennemførelse af programmet Erasmus+ 2021-2027
(2023/2002(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til artikel 165 og 166 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/817 af 20. maj 2021 om oprettelse af Erasmus+: EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013[1],

– der henviser til Europa-Parlamentets beslutning af 15. september 2020 om effektive foranstaltninger til at gøre Erasmus+, Et Kreativt Europa og Det Europæiske Solidaritetskorps grønnere[2],

– der henviser til sin beslutning af 11. november 2021 om det europæiske uddannelsesområde: en fælles holistisk tilgang[3],

– der henviser til sin beslutning af 19. maj 2022 om etableringen af det europæiske uddannelsesområde senest i 2025 – mikroeksamensbeviser, individuelle læringskonti og læring for et bæredygtigt miljø[4],

– der henviser til sin beslutning af 23. juni 2022 om gennemførelse af inklusionsforanstaltninger inden for rammerne af Erasmus+ 2014-2020[5],

– der henviser til undersøgelsen af 11. september 2023 for Kultur- og Uddannelsesudvalget med titlen "EU funding programmes 2021-2027 in culture, media, education, youth and sports: first lessons, challenges and future perspectives – Erasmus+" (EU-finansieringsprogrammer for 2021-2027 inden for kultur, medier, uddannelse, ungdom og idræt: de første erfaringer, udfordringer og fremtidsperspektiver – Erasmus+),

– der henviser til undersøgelsen af 20. juli 2023 for Kultur- og Uddannelsesudvalget med titlen "Early implementation of four EU programmes 2021-2027: Erasmus+, Creative Europe, European Solidarity Corps and Citizens, Equality, Rights and Values (Strand 3)" (Tidlig gennemførelse af fire EU-programmer for 2021-2017: Erasmus+, Et Kreativt Europa, Det Europæiske Solidaritetskorps og programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier (område 3)),

– der henviser til forretningsordenens artikel 54 og til artikel 1, litra e), i og bilag 3 til afgørelse truffet af Formandskonferencen den 12. december 2002 om proceduren for tilladelse til at udarbejde initiativbetænkninger,

---

[1] EUT L 189 af 28.5.2021, s. 1.
[2] EUT C 385 af 22.9 2021, s. 2.
[3] EUT C 205 af 20.5.2022, s. 17.
[4] EUT C 479 af 16.12.2022, s. 65.
[5] EUT C 32 af 27.1.2023, s. 58.

– der henviser til betænkning fra Kultur- og Uddannelsesudvalget,

A. der henviser til, at Erasmus+ ("programmet") er et EU-flagskibsprogram, der støtter uddannelses-, ungdoms- og idrætsområdet i og uden for Europa;

B. der henviser til, at programmet er afgørende for at fremme en europæisk følelse af samhørighed;

C. der henviser til, at programmet for 2021-2027 har et anslået samlet budget på 26,2 mia. EUR, og at det har stort fokus på inklusion, den grønne og den digitale omstilling og fremme af unges deltagelse i det demokratiske liv;

D. der henviser til, at programmets mål forfølges gennem tre nøgletiltag, nemlig "Enkeltpersoners læringsmobilitet" (nøgletiltag 1), "Samarbejde mellem organisationer og institutioner" (nøgletiltag 2) og "Støtte til politikudvikling og samarbejde" (nøgletiltag 3);

E. der henviser til, at efterspørgslen efter programmet i høj grad overstiger de disponible finansielle ressourcer, hvilket har en negativ indvirkning på deltagelsen og antallet af projekter, der kan finansieres;

F. der henviser til, at stigende leveomkostninger, høje inflationsrater og andre udfordringer lægger yderligere pres på programmets budget;

Status og fremtidsudsigter

1. fremhæver, at livslang læring, bedre inklusion af personer med færre muligheder og fjernelse af hindringer for mobilitet, som f.eks. manglende automatisk anerkendelse af kvalifikationer, og finansielle hindringer, er centrale prioriteter;

2. anerkender, at den eksisterende struktur fungerer godt og med vellykket resultat samler tidligere særskilte programmer og dermed skaber et godt finansieringsøkosystem;

3. anerkender betydningen af en tilstrækkelig bred vifte af tiltag frem for en universalløsning;

4. værdsætter det "læringsfællesskab", som Erasmus+ har formået at skabe, og som består af deltagere, støttemodtagere, interessenter, nationale agenturer og EU-institutioner;

5. glæder sig over undertegnelsen af et aftalememorandum mellem Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur og de nationale agenturer; fremhæver betydningen af god kommunikation mellem disse to parter;

6. påpeger, at læringsmobilitet og mindre partnerskaber har vist sig at være yderst effektive aktiviteter til at nå ud til den brede offentlighed i hele Europa, og at de giver god valuta for pengene i betragtning af antallet af individuelle deltagere;

7. er klar over, at programmets horisontale prioriteter er blevet modtaget meget positivt af forskellige sektorer og interessenter;

8. roser de nationale agenturer, der har udarbejdet nationale planer for inklusion og mangfoldighed under hensyntagen til hindringerne for inklusion og mangfoldighed;

9. hilser ambitionen om at gennemføre en digital omstilling af programmet velkommen;

10. glæder sig over de skridt, der tages for at øge antallet af grønne rejser, og de højere satser, der betales for mere miljøvenlige rejsemuligheder;

11. anerkender, at de nye flagskibstiltag har vist deres merværdi;

12. anerkender de videregående uddannelsesinstitutioners store tilfredshed med initiativet Europauniversiteter og dets centrale betydning for bestræbelserne på at fjerne hindringer for internationalt samarbejde inden for videregående uddannelse;

13. bemærker, at DiscoverEU, som blev iværksat af Parlamentet, er blevet en veletableret, populær og lettilgængelig uformel læringsaktivitet;

14. minder om, at absorptionen af budgettet for 2021-2022 var næsten 100 % på trods af programmets forsinkede start;

15. bemærker de nødvendige tilpasninger på grund af pandemien i form af en midlertidig reduktion af finansieringen til mobilitet og øget finansiering til samarbejds- og innovationspartnerskaber;

16. påskønner programmets hurtige reaktion og øgede fleksibilitet til støtte for ukrainske studerende, lærere og undervisere;

17. bemærker, at nogle ansøgningsprocesser er blevet forbedret, idet de er gjort enklere og mere effektive;

18. fremhæver de meget lave fejlprocenter sammenlignet med andre EU-finansieringsprogrammer, navnlig i betragtning af programmets kompleksitet;

Udfordringer og problemer

19. opfordrer Kommissionen til at fjerne alle finansielle og administrative hindringer med henblik på at opnå et virkelig inklusivt program, der inddrager mangfoldighed;

20. påpeger, at utilstrækkelige tilskud til at dække mobilitetsomkostningerne og forsinkelser i betalingerne er de største afskrækkende faktorer for deltagere i mobilitetsprojekter;

21. beklager den tid, der er nødvendig for at ansøge om Erasmus+-finansiering og det faktum, at ansøgere ofte ikke kan ansøge uden ekstern støtte; anmoder om, at der udarbejdes forholdsmæssige registrerings- og ansøgningsprocedurer, både hvad angår dokumenternes længde og forståelsen af det sprog, der anvendes i dem;

22. beklager, at komplicerede processer i høj grad hindrer små organisationers deltagelse i skole- og ungdomssektorerne;

23. er bekymret over, at næsten en tredjedel af studerende på videregående uddannelser rapporterede, at de ikke havde modtaget fuld meritanerkendelse, hvilket er langt fra de mål, der er fastsat i Erasmus-chartret for videregående uddannelse.

24. er skuffet over den lave udbredelse af voksenuddannelse og uddannelsesaktiviteter i betragtning af deres betydning;

25. opfordrer Kommissionen til i samarbejde med de nationale agenturer og relevante interessenter at tage sin voksenuddannelsesstrategi op til fornyet overvejelse i lyset af målet om, at 60 % af alle voksne skal deltage i voksenuddannelse senest i 2030;

26. glæder sig over den tilgang med faste beløb, der anvendes i samarbejdsprojekter, da mange støttemodtagere anser den for at være en effektiv forenklingsforanstaltning; bemærker dog, at kravet om "løbende rapportering" kan være en byrde, navnlig for mindre organisationer;

27. bemærker, at Erasmus+ idrætssektoren råder over meget begrænsede midler på nogle områder, hvilket begrænser dets anvendelsesområde;

28. beklager dybt den langsomme og ufuldstændige udvikling af IT-infrastrukturen og IT-værktøjernes mangelfulde funktion, f.eks. modulerne for støttemodtagere og projektforvaltning, hvilket øger arbejdsbyrden for alle dem, der er involveret i programmets gennemførelse, afskrækker nytilkomne fra at deltage og undergraver programmets ambition om at udvide deltagelsen; bemærker, at der findes lignende problemer med IT-værktøjer i andre EU-finansierede programmer, herunder Det Europæiske Solidaritetskorps;

29. beklager, at IT-spørgsmål også i alvorlig grad påvirker datatilgængeligheden, som er vigtig med hensyn til den igangværende midtvejsevaluering, hvilket derfor kræver en langt mere besværlig evalueringsmetode og øger den administrative byrde;

30. opfordrer Kommissionen til at rette op på den begrænsede anvendelighed af portalen for finansierings- og udbudsmuligheder, således at data kan downloades af interessenter med henblik på analyse af vellykkede projekters karakteristika med hensyn til budget og pr. deltagerland, støttemodtager og projekttype;

31. fremhæver behovet for at tage indvirkningen af AI alvorligt, da den allerede har gjort svigagtige aktiviteter lettere, men også kan lette de nationale myndigheders arbejdsbyrde og forbedre dataindsamlingen;

32. anmoder om, at der lægges større vægt på spørgsmål vedrørende programmets internationale dimension, f.eks. databeskyttelsesregler for tredjelande, konsekvenserne af geopolitiske spørgsmål og visumrelaterede spørgsmål;

33. forventer, at aftalememorandummet mellem Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur og de nationale agenturer vil medføre konkrete forbedringer, der fører til udveksling af god praksis og præcisering af roller og ansvarsområder, med henblik på at opnå konsekvens, sammenhæng og effektiv kommunikation fra de nationale myndigheders side;

34. opfordrer til en forbedring af kvaliteten af evalueringerne af driftstilskud;

Forbedring af det nuværende Erasmus+-program og udformning af det fremtidige Erasmus+-program

35. opfordrer Kommissionen, medlemsstaterne, de nationale myndigheder og de nationale agenturer til at holde Erasmus+ tæt på borgerne og sikre, at det forbliver et bottom-up-program for borgere med uddannelse- og mobilitetsmuligheder af høj kvalitet for

lærende i alle aldre;

36. understreger, at det overordnede formål med Erasmus+ er bredt og rækker ud over arbejdsmarkedets behov;

37. opfordrer Kommissionen til at fremme den rolle, som Erasmus+ spiller med hensyn til at fremme aktivt medborgerskab og en bedre forståelse af og støtte til europæiske værdier, og til at gøre programmet til en ægte fortaler for europæisk demokrati;

38. anmoder om, at programmet forenkles på alle niveauer, herunder ved at vurdere, om eksisterende (del-) tiltag kan slås sammen, og at dette EU-flagskibsprogram ikke overbelastes med nye opgaver og initiativer, der udvander dets centrale mål;

39. opfordrer til, at centraliserede og decentraliserede tiltag forbindes bedre, og at anvendelsen af fleksible finansieringsinstrumenter, som f.eks. mikrotilskud, styrkes;

40. anmoder om konkrete foranstaltninger til at nedbryde eksisterende siloer i programstrukturen, således at forskellige uddannelsesområder og aktører ikke holdes adskilt fra hinanden;

41. opfordrer til en bedre balance mellem kvantitative (antallet af støttemodtagere og støttede projekter) og kvalitative mål inden for programmet og understreger, at Erasmus+ fortsat skal fokusere på at forbedre kvaliteten af uddannelse;

42. opfordrer til en bredere anvendelse af virtuel og blandet læring og opbygning af infrastruktur til digitaliserede læringsmuligheder;

43. anmoder om, at eTwinning integreres fuldt ud og problemfrit i Erasmus+;

44. opfordrer indtrængende Kommissionen til at intensivere indsatsen inden for programmets digitale omstilling, navnlig med hensyn til at opnå et "Erasmus uden dokument" og indføre det "europæiske studiekort" efter den oprindelige planlægning;

45. anmoder Kommissionen om at vurdere mulighederne for en mere integreret tilgang til ungdomsaktiviteter på tværs af EU-programmer;

46. opfordrer Kommissionen til at sørge for den nødvendige programfleksibilitet i udformningen af den næste generation af Erasmus+, samtidig med at der sikres ensartethed og behørig kontrol af programmet, herunder af Parlamentet;

47. anmoder Kommissionen om at revurdere behovet for øget synlighed af den direkte forbindelse mellem EU og Erasmus+, som er dets flagskibsprogram, med henblik på at øge bevidstheden om denne forbindelse blandt nuværende og fremtidige støttemodtagere;

48. insisterer på, at de nationale agenturer og støttemodtagerne, herunder unge, og Parlamentet inddrages aktivt i den fælles skabelsesproces for den næste generation af Erasmus+;

49. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at synergier mellem Erasmus+ og andre programmer såsom Horisont Europa eller Den Europæiske Socialfond Plus udnyttes fuldt ud, og at programmet er bedre forbundet med andre EU-

politikker, f.eks. handlingsplanen mod racisme 2020-2025;

50. understreger, at problemer med IT-infrastrukturen svarende til dem, der opleves i den nuværende programperiode, er uacceptable, og forventer, at IT-infrastrukturen i den næste generation af Erasmus+ vil være fuldt operationel fra dag ét;

51. opfordrer til mere gradvise og forudsigelige budgetforhøjelser i programmeringsperioden for den næste flerårige finansielle ramme og insisterer på, at finansieringsniveauet fra begyndelsen af 2028 ikke må være lavere end i det sidste år af det nuværende program (2027) for at sikre en gnidningsløs kontinuitet og stabilitet i programmets tiltag og aktiviteter;

52. erklærer, at det er fast besluttet på at sikre en betydelig forhøjelse af Erasmus+-budgettet i programmeringsperioden 2028-2033;

°

° °

53. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og de nationale Erasmus+-agenturer.